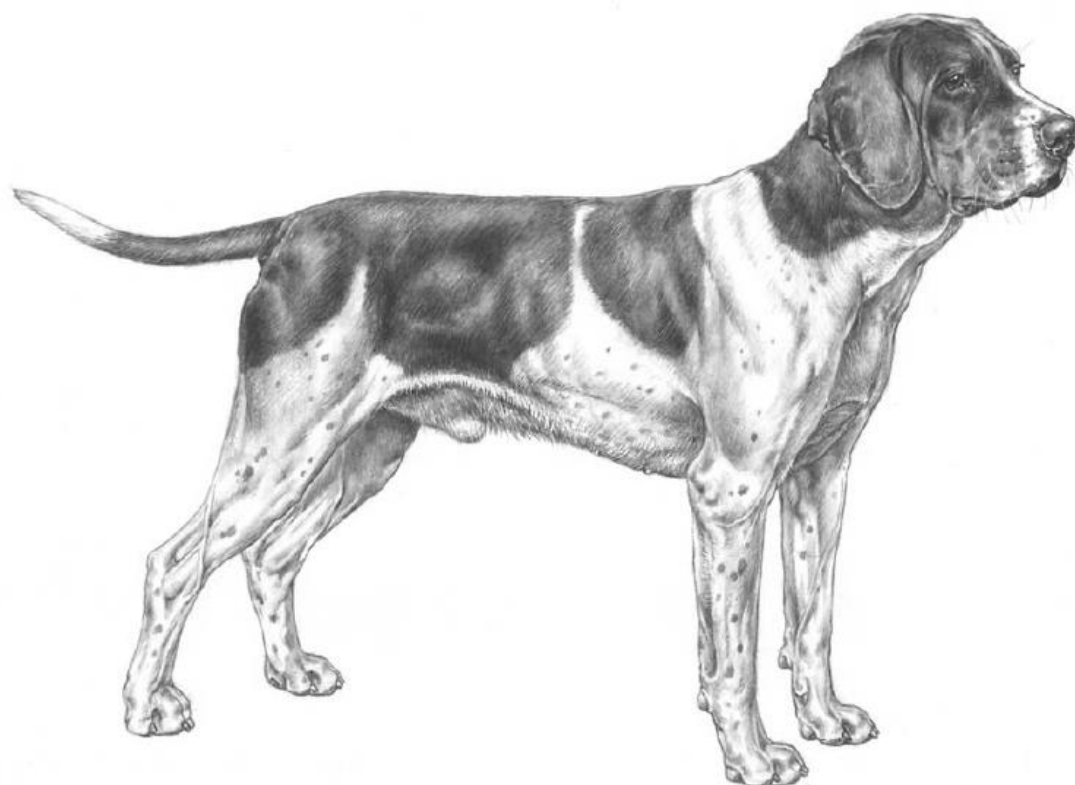

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for gammel dansk hønsehund

Versjon 1

Gyldig 1.10.2021

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt.....	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen.....	3
Rasens populasjon	3
Populasjonsstørrelse.....	3
Gjennomsnittlig kullstørrelse	3
Innavlsgrad	3
Matadoravl	4
Hanner og tisper brukt i avl	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	4
Mål og strategi.....	4
Helse.....	4
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	4
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	5
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	5
Prioritering.....	5
Mål og strategi.....	5
Atferd og mentalitet	6
Atferd	6
Mål og strategi.....	6
Eksteriør	6
Overdrevne eksteriørtrekk.....	6
Mål og strategi.....	6
Oppsummering.....	6
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Plan for videre arbeid i klubben	7
Vedlegg	7

Innledning

Rasespesifikk avlsstrategi for gammel dansk hønsehund er utviklet av Norsk Kennel Klubs administrasjon. Dokumentet ble deretter sendt på høring til oppdrettere av rasen. Eventuelle forslag til endringer kan sendes til NKKs helseavdeling.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

For informasjon om rasens historie henviser vi til denne nettsiden:

http://www.gdhklubben.se/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=103

Overordnet mål for rasen

Det overordnede målet for rasen er fysisk og mentalt sunne hunder, som fungerer godt i familien og samfunnet, og er egnet til sitt opprinnelige bruksområde. Det er ønskelig at forekomsten av sykdom er så lav som mulig. Rasen må forvaltes på en slik måte at man bevarer og fortrinnsvis utvider den genetiske variasjonen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

I Norge er gammel dansk hønsehund en tallmessig liten rase. I første del av 2000-tallet ble en del hunder importert til Norge. Først de siste årene har det blitt født kull her til lands:

År	03	07	08	10	11	12	14	Totalt:
Antall kull				1	1		1	3 (25*)
Importer	1	1	3			1		6

*antall valper

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Det har totalt vært født 3 kull av gammel dansk hønsehund i Norge, det første i 2010. Samme kombinasjon ble gjentatt året etter, og i 2014 var det ett kull etter en annen tisper og hannhund. Kullstørrelsen har vært på henholdsvis 3, 11 og 11 valper. Gjennomsnittlig kullstørrelse er på 8,33 valper.

Innavlsgrad

Gjennomsnittlig innavlsgrad i de norskfødte kullene (3 kull) er på 3,26%. Den reelle innavlsgraden kan også være noe høyere, i og med at utstrakt bruk av importer kan gi inntrykk av at innavlsgraden er lavere enn den egentlig er. Det er anbefalt at gjennomsnittlig innavlsgrad for kull i rasen ikke overskrider 2,5%. I og med at det foreløpig bare har vært født 3 kull er det på mange måter misvisende å snakke om et snitt for rasen. Dersom flere kull fødes kan forhåpentligvis disse ha lavere innavlsgrad og trekke snittet ned.

Ingen enkeltkull hadde innavlsgrad over NKKs anbefalte grense på 6,25%. Det er svært positivt.

Matadoravl

NKK anbefaler i utgangspunktet at ingen avlsdyr får flere avkom enn tilsvarende 5% av antall valper registrert de siste 5 årene. Gammel dansk hønsehund er en så tallmessig liten rase at det sier seg selv at det ikke er mulig å overholde den såkalte 5%-regelen for denne rasen. Det er likevel viktig at oppdrettere er klar over at det er svært viktig å unngå matadoravl i en rase som er så liten som dette. Det at det skjer en del import av nye avlsdyr fra utlandet bidrar til at populasjonen kan være levedyktig til tross for et lavt antall norske hunder.

Under følger en oversikt over avlsdyr som har kull født i Norge:

Nei's Triztan Af Granly - S51283/2007 (2 kull, 14 avkom)

Charletan's Elliot - DK04020/2010 (1 kull, 11 avkom)

Skyttegården's Sif - DK13734/2008 (2 kull, 14 avkom)

Ahm-Hansen's Gaia - DK16209/2012 (1 kull, 11 avkom)

Hanner og tisper brukt i avl

Det har totalt vært brukt 2 ulike hannhunder og 2 ulike tisper i avl i Norge.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det har totalt blitt importert 6 hønsehunder til Norge siden begynnelsen av 2000-tallet. Alle unntatt én har blitt importert fra Danmark. Rasen er avhengig av en fortsatt jevn import av avlsmateriale for å være levedyktig.

Mål og strategi

- Mål: å bevare utvide den genetiske variasjonen i rasen.
 - Tiltak: ideelt sett bør flere ulike hønsehunder, så lenge de er funksjonelt friske og har et rasetypisk og stabilt gemytt, få et kull (selvsagt under forutsetning av at det er tilstrekkelig etterspørsel til at man kan finne gode hjem). Spesielt gode eksemplarer av rasen, for eksempel eldre, friske hunder som har gitt gode kull tidligere, kan tillates å få opptil 2-3 kull. Ingen individer bør ha mer enn tre kull etter seg.
 - Tiltak: man bør unngå å gjenta kombinasjoner.
 - Tiltak: det må fortsatt skje jevn og fornuftig import av nytt avlsmateriale. Importer bør få bli minst 2 år før de benyttes i avl, slik at man vet mer om hundens egenskaper før genene spres i den norske populasjonen i for stor grad. Et evt. andre eller tredje kull bør forventes til valpene i det første kullet har rukket å bli gamle nok for HD-røntgen og man i det minste har en viss idé om hvordan de har utviklet seg, fysisk og mentalt.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

I og med at rasen er såpass tallmessig liten, er det begrenset med informasjon om helsesituasjonen hos gammel dansk hønsehund. Forsikringsstatistikk er ikke tilgjengelig. Statistikk om HD, AD og øyesykdom er hentet ut fra NKKs database.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hofteladdsdysplasi (tot: 6 hunder)	
A	0
B	1
C	4
D	1
E	0

I tillegg er én hund undersøkt for albueleddsdysplasi med resultat fri. To hunder er øyelyst (antageligvis på grunn av symptomer). En av disse fikk påvist cortical katarakt, den andre fikk påvist PRA.

Oppdrettere rapporterer at hundene stort sett er friske og raske.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Det er lite informasjon tilgjengelig om potensielle reproduksjonsproblemer hos rasen.

Prioritering

- Sykdommer som har stor betydning for hundens velferd må alltid tillegges størst vekt
- Forekomsten av hofteleddsdysplasi bør reduseres

Mål og strategi

- Mål: Redusere forekomsten av HD
 - Tiltak: så stor andel av hundene som mulig må røntges. Oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å HD-røntge hundene. Ideelt sett bør kun hunder som er fri for HD brukes i avl, men i en såpass tallmessig liten rase kan det være forsvarlig å bruke hunder med C-hofte forsiktig, så lenge de pares med en parter som er fri.
- Mål: Hindre at øyesykdom blir vanlig hos rasen
 - Tiltak: hunder med katarakt eller PRA må ikke brukes i avl. Nære slektninger av syke hunder bør øyelyses før bruk i avl.
- Mål: Hundene skal ha generelt god helse
 - Tiltak: Kun funksjonelt friske hunder skal brukes i avl.

Bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Rasen brukes ikke mye på jaktprøver i Norge, men resultater fra Danmark og Sverige viser at jaktegenskapene er beholdt. GDH er en allsidig jakthund som fungerer både som stående fuglehund og apportør. Ifølge eiere er GDH er rase som kan «brukes til det meste», inkludert ulike typer jakt, agility, spor, ski, rallylydighet, turhund og familiehund.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Gammel dansk hønsehund skal være en mer allsidig jakthund enn en del andre stående fuglehunder, slik at den kan brukes til ulike typer jakt. De arbeider i et lavere tempo, med nesen mye mot bakken, og den apporterer også byttet.

Rasen innehar de egenskaper som er beskrevet i standarden.

Mål og strategi

- Mål: gammel dansk hønsehund skal bevare sine opprinnelige bruksegenskaper
 - Tiltak: oppfordre eiere til å delta på prøver med hundene sine

Atferd og mentalitet

Atferd

Det er ingen indikasjoner på at gammel dansk hønsehund er spesielt utsatt for atferdsproblemer.

Mål og strategi

- Mål: trygge, rolige og sosiale hunder som fungerer godt i familien og samfunnet
 - Tiltak: kun sosiale, avbalanserte og trygge hunder bør brukes i avl
 - Tiltak: eiere må sørge for å mosjonere og aktivisere hundene sine

Eksteriør

Det er ofte ikke mer enn 1-2 deltagende gammel dansk hønsehund per utstilling i Norge. Det betyr at vi har litt lite grunnlag for å si noe om hyppig forekommende feil. Noen norske hunder har gjort det meget godt på utstilling

Overdrevne eksteriørtrekk

Rasen står ikke oppført i listen over rasespesifikke dommeranvisninger. Rasestandarden beskriver en moderat hund, uten spesiell fare for eksteriøre overdrivelser.

Mål og strategi

- Mål: gammel dansk hønsehund skal ha en sunn og funksjonell anatomi
 - Tiltak: i avlsarbeidet bør det legges størst vekt på eksteriørtrekk som er viktige for hundens helse og funksjon

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

- Mål: å utvide den genetiske variasjonen i rasen
- Mål: å redusere forekomsten av HD, samt forebygge at nye sykdommer sprer seg i rasen
- Mål: at hundene skal være sosiale, trygge og avbalanserte, med sine opprinnelige bruksegenskaper i behold

Plan for videre arbeid i klubben

Oppdrettere av rasen bør sette seg inn i mål og tiltak nevnt i RAS, og gå sammen om å følge opp de nevnte strategiene.

Vedlegg

Vedlegg 1 – retningslinjer for avl

- Krav for registrering av valper i NKK:
 - Det er ingen rasespesifikke krav for å få registrert gammel dansk hønsehund-valper i NKK
- Avlsanbefalinger:
 - Ingen avlsdyr bør få mer enn maksimalt tre kull
 - Avlsdyr bør HD-røntges
 - For øvrig er det viktig å huske NKKs avlsstrategi pkt. 4.1: *Bare funksjonelt, klinisk friske hunder skal brukes i avl. Hvis nære slektninger av en hund med en kjent eller antatt arvelig sykdom brukes i avl, bør den pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom.*